Süleyman Nazif'ten Hz İsa'ya Açık Mektup

Ahmet TÜRKAN*

1869 yılında Diyarbakır'da doğan Süleyman Nazif (1869-1927) birçok âlim, şair ve devlet adamının yetiştiği köklü bir aileye mensuptur. İlk tahsiline babasının görev yaptığı Harput'ta başlamış ve ardından Diyarbakır'da devam etmiştir. Daha sonra Mardin'e giden Süleyman Nazif buradaki Muş müftüsünden Arapça, Ermeni bir papazdan da Fransızca öğrenmiştir. Namık Kemal ve Abdülhak Hamit Tarhan'ın eserlerini yakından takip eden Süleyman Nazif, Mardin'de kaldığı süre içerisinde tarih, mantık, gramer ve edebiyat gibi dersler de almıştır.[1]

Diğer taraftan Süleyman Nazif sonradan görev alacağı birçok devlet memuriyetinde de ilmî ve kültürel faaliyetlerini sürdürmeye devam ettirmiştir. Örneğin, Diyarbakır'da vilayet matbaası müdürlüğü görevini yaparken bir yandan da vilayet gazetesinde başyazılar yazmıştır.

---

* Yrd. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı [ahmet.turkan@dpu.edu.tr]

1 Muhammet Gür, "Süleyman Nazif" *DİA*, Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2010, s. 92.

Süleyman Nazif, farklı devlet kademelerinde görev yaptıktan sonra 1896'da istifa ederek İstanbul'a gelmiştir. Jöntürklere katılan Süleyman Nazif 1897'de Paris'e gitmiş ve orada Meşveret gazetesinde II. Abdülhamit aleyhinde içinde oldukça ağır ifadeler bulunan yazılar kaleme almıştır. Ancak kısa zaman sonra Jöntürk hareketinden koparak tekrar İstanbul'a dönmüş; akabinde Sultan II. Abdülhamit tarafından Vilayet Mektupçusu sıfatıyla Bursa'da görevlendirilmiştir. II. Meşrutiyetin İlanı'ndan (1908) sonra Konya'ya nakledilmek istenince görevinden istifa edip İstanbul'a gelerek fiilen gazeteciliğe başlamıştır.[2]

Süleyman Nazif'in edebî ve siyasî içerikli pek çok eseri vardır. Son dönem Osmanlı Türkçe'sini mükemmel bir tarzda kullanan Süleyman Nazif'in kimi eserlerinde polemikçi bir üslup kullanması dikkat çekmektedir. Söz gelimi *Viktor Hügo'ya Bir Mektup*[3], *İmana Tasallut*[4],onun bu hususta eserlerinden sadece birkaçıdır. Şüphesiz Süleyman Nazif'in en önemli eserlerinden biri de 1924'te basılan *Hz. İsa'ya Açık Mektup*'tur[5]. Eser "Hz. İsa'ya Açık Mektup", "Hazreti İsa'nın Cevabı", Iztırârî Bir Cevap", "Açık İstidnâme" olmak üzere dört başlıktan meydana gelmektedir. Eserin bu bölümleri aynı yıl yayınlanmış olan Vatan ve Son Telgraf gazetelerindeki nüshaların derlenmiş halinden oluşmaktadır.

Süleyman Nazif bu eserinde Haçlı zihniyetinin tarih boyunca yaptıklarını Hz. İsa'ya şikâyet tarzında dile getirir. Böyle bir eser yazmasının sebebini de şu cümleleriyle izah etmektedir: *"Bir sabah gazeteleri açtığımda Cemiyet-i Akvam'da İngiliz mümessili olan İsevi'nin Türkiye'de ekalliyetleri, yani hem-dinlerini himaye ve Türklerin bunlar hakkındaki muamelatını murakabe için muvakkat veya daim bir heyet gönderilmesini teklif etmiş olduğunu gördüm. Başka yerlerde ekalliyeti değil, ekseriyeti ve külliyeti teşkil eden Müslümanlara reva görülen mezalimi körlerden ziyade görmeyen bu İngiliz'i o talebe sâik olan şüphesiz din-i gayreti ve ehl-i salîb taassubudur. Yine o gün Parisli bir gazetede maruf imza ile bir makale okudum: Fas mücahitleri İspanya ordusunu*

---

2 Gür, "Süleyman Nazif" s. 93.

3 Süleyman Nazif, *Viktor Hügo'ya Bir Mektup*, Bursa Matbaası, Bursa, 1908.

4 Süleyman Nazif, *İmana Tasallut*, Matbaa-i Tekfûr, İstanbul, 1925

5 Süleyman Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, Yeni Matbaa, İstanbul, 1924.

mağlup ederse, şimali Afrika'daki Avrupa müstemlekatının tehlikeye düşeceğini ve İslamların teyakkuzla hürriyet talep edeceklerini ileri sürerek, Abdulkerim'in kuvvetlerini imhaya Fransız, İtalyan ve İngiliz devletlerini davet, yani Sebte Boğazı'ndan[6] Süveyş Kanalı'na ve Akdeniz'den Bahrimuhît-i[7] Atlası ve Hindiye kadar bir Ehl-i Salîb ordusunun i'zamını ihtar ediyordu. İşte o teklif ile bu talep karşısında tehevvür[8] ve isyan eden ruhum bana şu sahifeleri yazdırdı. Türk matbuatının bu hususta gösterdiği alaka ve mütearrızlara karşı aldığı vahdet-i cephe cidden şâyân-ı teşekkür ve ümit-efzâdır. Yalnız dar düşünceli bir mecmua ile gavur ruhlu bir gazete, vahdet ve tevhidi dilgîr[9] edecek birkaç satırı sahifelerine geçirerek Fener'deki papazlarla bir müddet muânaka[10] ettiler. Birincisi ihtimal ki farkında olmayarak, ikincisi belki isteyerek ve zevk bularak...[11]

Öte yandan Süleyman Nazif'in Hz. İsa ve Hıristiyanlıkla ilgili ele aldığı hususlar Hıristiyanlar kadar Müslümanların da tepkisini çekmiştir. Tepki verenlerin en önemlilerinden biri Sebilürreşad dergisidir. Dergideki yazılarda, Süleyman Nazif'in Hıristiyanlık âlemini tahkir etmek isterken peygamberi tahkir ettiği vurgusu öne çıkmaktadır. Süleyman Nazif ise bu eleştirilerin haksız ve hatta yapılan ithamın Kur'an'ın çirkin gördüğü bir "bühtan-ı azîm" olduğunu belirtmiştir.[12]

Süleyman Nazif ayrıca Hazreti İsa'ya yazdığı açık mektubunda onun nübüvvetini inkâr bir yana bu hususta şüpheye meydan verecek bir kelime dahi etmediğini belirtmektedir. Bununla birlikte o, Sebilürreşad dergisinin kendisi hakkındaki yorumunda derginin sadece "Hz. İsa'ya Yazılan Açık Mektup" kısmını ele alarak acele ettiğini ifade etmektedir. Ona göre Sebilürreşad, bir hafta daha sabredip "Hz. İsa'nın Cevabı" kısmını bekleseydi daha isabetli bir karar verebilirdi.[13] O ayrıca Hıristiyanlığa hakaret etmediğini şu cümleleriyle ortaya koymaktadır. *"Filhakika, mu'tekadât-ı hâzırası*

---

6 Sebte Boğazı, Cebeli Tarık Boğazı'nın diğer bir adıdır.
7 Bahrimuhît: Okyanus.
8 Tehevvür: Küplere binme, köpürme.
9 Dilgîr: Kırgın, alınmış.
10 Muânaka: Birbirinin boynuna sarılma.
11 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 4.
12 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 23.
13 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 21.

bizim itikadımızla kâbil-i te'lif bir ümmet-i İsa bugün yoktur. Fakat İsa'ya iddiayı nispet, yani kendini doğrudan doğruya ona ümmet addeden azîm bir kitle-i beşerin vücûdunu dünyada kim inkâr edebilir? Hatta din ile mukayyed olmayan bazı Frenk müverrihleri[14] *Hazreti İsa'nın vücudunu münkirdirler. Güya bilâhere zatı farz olunarak Hıristiyanlık ona isnat edilmiş. Bununla beraber o münkir ve kâfir müverrihler ümmet-i İsa'nın vücudunu red ile bedâhete*[15] *karşı safsatayı iltizam etmiyorlar. Hatta muarız efendi bile isnadnamesinde "Hıristiyan" kelimesini bi'd-defeât yazarak ümmet-i İsa'nın vücudunu kerrât ile ve farkında olmaksızın tasdik etmiştir. Bundan hala gafil ise hayret olunur. Çünkü Hazreti İsa'nın adı onlarca Hıristos'tur. "Hıristiyan" Hıristos'a yani Hazreti İsa'ya mensup demektir. Bize "Muhammedî" denildiği gibi. Eimme-i din ile büyük küçük bilumum müellifin-i İslamiye bu güne kadar "İsevi" sıfatını kullanmışlar ve bunda mahzur tevehhüm etmemişlerdir."*[16]

Süleyman Nazif'e yapılan eleştirilerden bir diğeri ise "Mektup yazmak doğru ise Allah'a yazmak icap eder." şeklindeydi.[17] Süleyman Nazif bu eleştiriye karşılık; mektup yazmanın niçin doğru olmayacağını, ihtiyaç halinde kâdı'l-hâcâta[18] şifahen ve yazılı müracaat edildiğini, tevhid ve münacaatların Allah'a ve naatların da peygambere karşı birer mektup olduğunu dile getirmiştir. İddiasını da şu örnek üzerinden yürütmüştür: *"Mesela ben şimdi fahri kâinat efendimize açık bir ariza yazarak;*

-'Ya Resulallah! Tramvayların perdesinden başka birçok perdeler daha yırtıldı. Tesettür şimdilik setr-i avrete münhasır kalmış, âtisini Allah bilir. Balolar, barlar, meyhaneler senin mübarek ruhunu rencide edecek rezâili gece gündüz haşr ve neşr ediyor. Ortada Ebuzziya Zade Velid Beyle gazetesinden başka bu halleri takbîh eden yok. Fakat o da hem pek yalnız. Hem mahkeme mahkeme sürünmekten gözünü açmaya vakit bulamıyor. Sen imdada yetiş ya Resulallah!' desem peygambere hürmetsizlik ve dindaşlarıma hakaret mi etmiş olurum? Hem benim Cenab-ı Hakka

---

14 Müverrih:Tarih yazan, tarihçi.

15 Bedâhet: Her şeyin evveli.

16 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 24.

17 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 25.

18 Kâdı'l-hâcâta: İhtiyaçları gideren.

mektup yazmayacağımı muarız efendi neden anlamış? Yazacağım, ona da... Evet, Allah'a da yazacağım."[19]

Genel ifadelerden de anlaşılacağı üzere Süleyman Nazif, kendisini eleştiren Müslüman kesime özellikle de Sebilürreşad dergisinin tutumuna bir anlam veremiyordu. Hatta bunu "açık mektubuma başka taraflardan mukabele beklerken Sebilürreşad gibi din ve imana hizmet etmeyi esas meslek ittihaz etmiş olduğunu ilan eden bir mecmuanın haksız serzenişleri gönlüme gîran[20] oldu." diyerek kırgınlığını belirtmektedir.[21]

Bu bağlamda sözü daha fazla uzatmadan tartışmanın odak noktasını oluşturan "Hz. İsa'ya Açık Mektup" ve "Hz. İsa'nın Cevabı" bölümlerine bir göz atalım. Süleyman Nazif burada düşüncelerini şu şekilde ortaya koymaktadır.

Hz. İsa'ya Açık Mektup

Ya Nebiyyallah!..

Sana hem hissim hem akıl ve idrakimle hitap etmek isterim. Kendimi bildiğim... istağfirullah, ben hiçbir zaman kendimi bilmedim; hafızam zabt-ı vekayi etmeye başladığı zaman diyecektim... Evet, hafızam zabt-ı vekayi etmeye başladığı zaman seni tanıdım. Pek dindar Müslüman olan ebeveynim, yirmi sekiz peygamberin isimleriyle birlikte senin adını da vicdan ve imanıma hakkettiler. O vakit vicdanıma bugünkü gibi bin bir günahın azabı imanıma bin bir şüphenin ızdırabı bulamamıştı. Ben senin nübüvvetine yani insanları dalal ve meâsîden tebîd ile hayır ve salaha sevk etmeye Allah tarafından memur bulunduğuna uzun seneler ismetimle, hürmetimle, muhabbetimle iman ettim.

Fakat o ismet gibi bu hürmet ve muhabbet de şimdi mütezelzil ve muhteldir. Eğer hâlâ iman ediyorsam da sebebini sen kendi zatında arama. Seni tasdik etmezsem kendi peygamberimi inkâr etmiş olacağım.

19 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 27.

20 Gîran: Ağır, katı.

21 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 31.

Allah'ın bu emrini o âlîcenâb peygamber ilk Müslüman ceddim vasıtasıyla bana tebliğ etti. Yoksa yirmi asırdan beri namına îkâ edilen cinayetleri tarih-i beşerden seni nâme-i a'mâline nakl ile, ruhullah olduğunu da, peygamber bulunduğunu da inkar ederdim. Ne yapayım ki Müslüman doğduğum gibi Müslüman ölmeye karar verdim. Hesapsız akabelerden[22] *kurtardığım dinimin ahkâm-ı esasiyesinden birini senin gavurlarına hiddetle red ve inkar ederek büsbütün dinden çıkmak istemem. İşte sana hissimin hitâb-ı ma'sumu budur.*

Şimdi de akıl ve idrakimin sual ve itabını huzuruna tevcih edeyim:

Bilirsin ki hadisatın güna gün[23] *tecelliyatı karşısında bir gün feveran eden Hazreti Musa, Cenab-ı Hakka (bu ancak senin fitnendir) demişti. Ben de senin yirmi asırdan beri fitneler ocağı, fesatlar kaynağı olduğunu yüzüne karşı söylersem hak ve haddimi bilmez mi sayılırım?*

Söyle, var mısın, yok musun? Kimsin, nesin? Yerde mi, göklerde misin? Senden beş yüz yetmiş bir sene sonra doğmuş olan Resulullah, benim peygamberim, Allah'ın Meryem'e nefh[24] *ettiği ruhtan senin vücut bulmuş olduğunu söylüyor. Hatta insanların seni salb ile katletmiş olduklarını ağza almaya o nebiyy-i müşfikin gönlü kâil olmadığından dipdiri göğe çıktığını muhbir-i sadık sıfatıyla haber vermiştir.*

O halde sen sağsın. Ve bulunduğun yerden dünya denilen bu mahşer-i fecayii görüyor, buradan yükselen dua ve bedduaları işitiyorsun demektir.

İlk efrad-ı ümmetini Roma kayserlerinden Neron katliam etti. Onun başka günahlarını bilmem. Fakat bu kusurunu Allah afv... Hayır, afv kâfi değildir.[25] *Sevaba kalb ile Neron'a cennette... ve senin yanında bir yer tahsis etsin.*

Sözüme kızma. Biraz sonra kayser lakabını papa ünvanına tahvil ile onun makamına ve senin vekâletine geçen herifler zulümde, cinayette, şenaatte[26] *Neron'u fersah fersah geçtiler. Neron, yalnız on dört sene Ro-*

---

22 Akabe: Geçilmesi güç geçit, yokuş.
23 Güna gün: Çeşit çeşit.
24 Nefh: Üflemek.
25 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 7.
26 Şenaat: Kötülük, alçaklık.

ma şehrinde hükümet ve bu meyanda güya biraz da zulmetmişti. Eğer içtihattan mütevellid harekâta zulüm demek caiz ise... ve günah değilse...

Hâlbuki sana iddiay-ı nisbet eden ümmet, bin sekiz yüz seneden beri dünyanın her tarafında mütevaliyen[27] kan döküyor. Ve dökülen kanlar da hep mazlum ve masum damarlardan fışkırıyor. Neron'un mübarek satırı çekilir çekilmez ümmetin tecavüze başladı. İnsanlar o zamandan beri ârâm[28] ve huzurdan mahrumdurlar.

Kristof Kolomb adlı İtalyan mı? İspanyol mu? Allah'ın ne belası olduğunu bilmediğim serserinin aklına[29] bir gün eserek icra ettiği seyahat-i devrâdevr[30] esnasında o zamana kadar meçhul kalmış bir kıta meydana çıktı. Senin vaktinde bilinmeyen bu yeni dünyanın adına dört yüz seneden beri Amerika diyorlar. İbtiday-ı hilkatten beri âsûde[31] yaşamış ve seninkilerin şerrinden bin dört yüz şu kadar yıl masun ve mahfuz kalmış olan bir halka İtalyan serserisi, İspanyol gemisiyle izmihlal[32] ve ölüm getiriyordu. Filhakika, çok geçmeden oradaki ahali-i asliye imha edilerek yerlerine seninkiler geçip kuruldular. Senin –güya- remz-i şehadetin olan kanlı salib şimdi Amerika'dan da dünyanın Hıristiyan olmayanlarla meskûn aksamına fesat, iğvâ, fitne ve katliam tevzi' ve tasadduk ediyor.

Ah!.. kaç senedir, kaç asırdır bu menhûs[33] haç katil sürülere hem pîşdârlık[34] hem dümdârlık[35] etmekte!..[36] Müslüman Afrika'ya İngiliz, Fransız, İtalyan, İspanyol, Portekiz, Felemenk, Belçika ve daha bilmem kimler musallat olmuş, misyonerlerinin ellerinde haç her tarafta her kabileye, her hânmâna[37] ateş ve ölüm saçıyorlar.

Endülüs'te Got adlı ve nîm-vahşi[38] bir kavim ve devlet vardı. Gotlar senin dinine sâlik oldukları için ben onlara bihakkın tam vahşi diyebilir-

---

27 Mütevaliyen: Üst üste, aralık vermeden.
28 Ârâm: Rahat etme.
29 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 8.
30 Devrâder: Döne döne.
31 Âsûde: Huzur içinde.
32 İzmihlal: Yok olmak, perişan olmak.
33 Menhûs: Uğursuz, kötü.
34 Pîşdâr: Öncü, Harpte ileriden düşmana gönderilen askerler.
35 Dümdâr: Ordunun arkasından gidip arka tarafını muhafaza eden sınıf.
36 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 9
37 Hânmân: Ev bark, Ocak.
38 Nîm-vahşi: Yarı vahşi.

dim. Fakat tarihe ve bî-taraflığa hürmetim olduğundan oradaki müessesat-ı ictimaiyyeyi nazar-ı itibara alarak nîm-vahşi dedim. Müslümanlar Endülüs diyarına bin iki yüz sene evvel medeniyet ve ilim götürdüler. Ümmetini, bir gün âlemin başına bela kesilecek kadar takviye ve teçhiz etmiş olan maarifin ilk tohumlarını ikinci defa olarak bu Endülüs Müslümanları Avrupa'nın toprağına saçmışlardı. Yunan ve Latin medeniyetleri putperest idi. Bizimkiler onu din-i İslam'a idhâl, seninkiler ise gavur ettiler. Ve bu medeniyete bir ufuk dâhilindeki hayatı bir anda boğan semûm-u[39] *katile, bir dağı bir dakikada berhava eden mevadd-ı infilakiye, bulutların arasından denizlerin dibine kadar, her yeri yakıp yıkacak bir vüsa't ve kabiliyet verdiler.*[40]

Bu medeniyet tanassur etmeden yani Müslüman iken onda ahlak ve insafın muta' ve mukaddes kavaid-i müdevvenesi[41] *vardı. Seninkiler hepsini tard ve tebîd ile hakkın yerine kuvveti ikame ettiler. Bugün iblisin medeniyet-i Hıristiyaniyedeki mevkii senin makamından çok yüksek ve çok mümtazdır. Ruhullah olan sen bunu görmüyor ve hissetmiyor musun?.. Söyle!.. yoksa kafir şüphelere düşerim!..*

Seninkiler yalnız bize ve kendilerinden olmayan diğer akvama fenalık etmekle kalmadılar, sen de onların mağdurlarındansın birkaçını ben haber vereyim:

Sana "Allah'ın oğlu" dediler, sıkılmadın. Hatırın için Allah'ı üç parça ettiler, titremedin. Adına "İncil" namıyla biri birini nakız kitaplar yazdılar, utanmadın. Mabetten ihtikârı[42] *tard etmek isterken dünyada belaya girmiştin, kiliselerin minber ve mihrabına kadar Hıristiyanlık âleminin her tarafı kumarhanelerden şeni'*[43] *bir dâr-ı ihtikâra döndü. Sen hissedarlar gibi sükût ediyorsun.*[44] *Dininin dünyayı istila ettiği kâfi değilmiş gibi, Roma'daki vekilin ahirette cennetler ve cennetlerde yer satıyor. Sen bir Tapu Memuru tevazuuyla bu bey' ve şirâyı sükut-u hilminle tescil ettirmektesin. Ayıp değil mi? Ve sen peygamber değil misin?*

---

39 Semûm: Zehirli şey, Gündüz vakti sıcak çölde esen pek sıcak rüzgar olup, bitki ve hayvanları mahveder.

40 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 10.

41 Müdevvene: Tedvin etmek, Bir araya toplayarak tertiplemek.

42 İhtikâr: Hor ve hakir görmek.

43 Şeni': Kötü, fena.

44 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 11.

Saf olan bizimkiler senin ahir zamanda yeryüzüne inerek insanları ıslah edeceğine mu'tekittirler. Seninkiler onları harap ve yebâb[45] *ederken bile, bî-çareler bir Mesih-i Muntazar'a itikat ve sana intizar ediyorlar. Eğer filhakika ıslah-ı âlem için geleceksen vakti çoktan gelmiş, hatta geçmiştir. Şam'daki minare mi? Nereye ineceksen ta'cil et. Artık beşerin sabrı ve seninkilere karşı kudret-i tahammülü kalmadı.*

Ey Meryem'in oğlu, Âdemoğullarını bilhassa seninkilerin şer ve zulmünden kurtarmak için ümmetinin mezbahaya çevirdiği bu dünyaya ya hemen gel, veya iki elini âr ve hicâb ile iki yüzüne tutarak hangi katında bulunduğunu bilmediğim göklerden kendini esfel-i safiline at!..[46]

Hazreti İsa'nın Cevabı

Zayıf omuzlarımda tam yirmi asrın hamûle-i[47] *ızdırabını taşıyorum. İnsanlar arasına karıştığım dakikadan beri bî-huzurum. Âdemoğullarının sû-i nazarı vücudumdan pâk ve bakir valideme bir bâr-ı*[48] *âr imal etti. Ve beşiğe konulmadan işkenceli istintaklara*[49] *çekildim.*

Yeryüzündeki otuz üç senelik hayatımın bir dakikası azabsız geçmedi. Göğe ref' edildikten sonra da sükun ve ârâmdan[50] *bir zerre nasibim yok. Ebediyetin dikenli yollarında çıplak ayaklarla yürüyen cisim ve ruhumdan mütemadiyen kan akıyor. Bu, hayat-ı câvidâni*[51] *değil, azab-ı sermedîdir.*[52]

Her peygamber ümmetinin hüzün ve sürurundan ruhen hisseyâb[53] *olur.*[54] *Yeryüzünün birer köşesinden sabah-ı ahiretin infilakına intizar eden ecsâd-ı enbiya, âlemin nîk ü bedine*[55] *bî-gâne saadetlerle dolu bir*

45 Yebâb: Yıkık, bozuk, harap.
46 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 12.
47 Hamûle: Yük.
48 Bâr-ı âr: Namus yükü.
49 İstintak: Sorguya çekmek.
50 Ârâm: Rahat etme, dinlenme.
51 Câvidân: Sonsuza müteallik.
52 Sermedi: Sürekli, daim.
53 Hisseyâb: Hisse alan, faydalanan.
54 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 13.
55 Nîk ü bedine: İyi ve kötüsüne

hissizlik içinde behiştî[56] *bir ömür sürüyorlar. Elemleri yoktur ki cennette hitâma ersin. Huzûzât-ı*[57] *uhreviyye o mesûd cesetlerin hazz-ı dünyeviyesini yalnız idame edecek.*

Bense böyle değilim. Ölmemiş olduğum için cismim de ruhumla birlikte muzdaribdir. Asırlarla beraber artan pâyânsız[58]*, muzaaf ve mükerrer bir ızdırab... Ya rabbi!.. ölmemek ne büyük musibet imiş!..*

Namıma iddiay-ı nisbet eden şerir ümmetin efâlinden beni muâteb[59] *ve mesul tutmak doğru değildir. Ben onları hiçbir vakit kabul etmedim. Ve daima reddettim... İnkar ettim...takbîh ve telîn ettim. Buna gökteki meleklerle ervâh-ı enbiya ve Cenab-ı Allah şahittir.*

Güya dinimin kitabı olan İncilleri yazanlar ne benim yüzümü görmüşler, ne sesimi işitmişlerdi. Hıristiyanlık bir takım meczûbların elinde mashara[60] *oldu.*

"Hatırın için Allah'ı üç parça ettiler. Titremedin"[61] *diyorsun. Senin o vakit altmışıncı, yetmişinci ceddin henüz doğmamıştı. Müteessir olup olmadığımı nereden bileceksin?..*

Titremedim mi?.. Titreyen yalnız ben değildim. Göklerde benimle beraber titredi. Ve ben göklerle birlikte hala titriyorum. İstanbul'un yanı başında sularını Marmara Denizi'ne döken bir göl vardır. Adına "İznik" derler. Tanırsın, vaktiyle bu gölün muhteşem bir kenarında büyük ve mamur bir şehir vardı. Ve ismini göle iâre[62] *etmişti. İznik şehri ekânim-i selase masharalığı, ekânim-i selase küfrü Hıristiyanlığın bu lanetler diyarında umde-i*[63] *esâsiyesi ilan edildiği için Allah o şehri o gölün sularına müebbeden batırdı. Bundan bariz delil-i nefret mi istersin? İznik şehrini kendi namını taşıyan gölün ortasında boğan yed-i kudreti benim beddualarım tahrik etti. İnsanlar görecekler:*[64] *Günün birinde "Tiber"*[65] *Nehri*

---

56 Behiştî: Cennetlik.
57 Huzûzât: İnsanın hoşuna giden şeyler.
58 Pâyân: Son.
59 Muâteb: Tekdir edilen, azarlanan.
60 Mashara: Soytarı.
61 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 14.
62 İâre: Emaneten vermek.
63 Umde: Prensip, temel fikir.
64 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 15.
65 Tiber, İtalya'da bulunan bir nehirdir.

şaha kalkarak her biri başka bir canavarın pençesine istihale edecek olan dalgalarıyla "Roma" şehrini boğacaktır. Oradaki büyük kilisenin ve velvele-i nâkûsu göklere aks ettikçe, ben onlara lanet yağdırırım. Sabırsız olma ey fani. Bir gün elbette Allah'ın sabır ve hilmi gazab ve kahra tahavvül eder.

Roma, putperest iken dünyanın en mamur beldesi idi. Roma birkaç asır hâkim-i âlem oldu. Akdeniz, Karadeniz onun zîr-i hükmünde, ayakları zincirli birer esir köle gibi, Roma'nın her emrine itaat ve her zulmüne tahammül ederdi. Hıristiyanlık Roma'ya evvela o âsime-i dünyayı serâpâ ramâd[66]*-âbâda çeviren bir yangın, sonrada riya, hile, kizb ve nifak ve tezvir götürdü. Şimdiki Roma'da tertib olunan misyoner alayları eski Romalıların Lejyonlarından daha tahripkârdırlar. O lejyonlar toprak zapt etmeye giderlerdi. Bu misyonerler ise vicdan avlamaya çalışır. Afrika'daki Sahrây-ı Kebirden Asya'daki "Tibet" yaylalarına kadar dünyanın medeni, vahşi bir yeri yoktur ki misyonerlerin uğursuz ayaklarıyla çiğnenmiş olmasın.*[67]

Adı "Hıristiyan, Nasrânî, Îsevî" ne olursa olsun yeryüzünü bî-huzûr eden din bana mensup değildir. Ben Musa'nın dinini idâme ile Muhammed'e îsâle memur idim. Biset-i Muhammediyeden sonra benim vazifem, yani dinim hitâma ermiştir.

Zaten Hıristiyanlık istediğim gibi teessüs edemedi. Daha ilk devrinde hurâfât ve ebâtıl, Nasratiyet'e fevç fevç dâhil olmuştu. Böyle olmasa bile yine Îsevîliğin altı yüz seneden fazla hakk-ı hayatı yoktu. Çünkü ben din-i Musayı tecdîd ile idâmeye memur idim. İkmale mebus Muhammed idi. Allah kendi dinini onun zamanında ikmâl ve onun ümmetine hediye ve izafe etti.

Bu böyle iken Roma'da iddiay-ı nispet etmekle makamına semavi bir paye vermek isteyen papalık, Müslümanlığın en büyük düşmanı oldu. Ehl-i Salîb sürüleriyle dünyanın her tarafını bin seneye yakın zamandan beri masum kanına boyamaktadır.[68]

---

66 Ramâd: Ateş gölü.

67 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 16.

68 Nazif, *Hz. İşa'ya Açık Mektup*, s. 17.

Benim doğup dolaştığım yerleri –ki her dince arazi-i mukaddesedendir- zalimlerin ayaklarına çiğnetmekten çekinmedi.

Son Harb-i Umûmîde İngiliz ordusu Kudüs'e girerken papanın kendi halvetgâhında[69] *bir kere daha tahassun ederek Allah'ı şükür ve dua ile igzâb*[70] *etmiş olduğunu ben de işittim. Gafil mahluk!.. İngiliz başvekili ve Allah'ın... Hayır Allah'a ne suretle olursa olsun izafe edilemez... Şeytanın en melun kulu Loid Corc*[71] *tarafından belde-i mukaddesenin Yahudi bankerlerine vaat edilmiş olduğundan bî-haber nefsi gibi Allah'ı da iğfâl etmeye çalışıyordu.*

Bana hitaben neşrettiğin mektubun serzenişlerinden memnun oldum. Hıristiyan erbâb-ı kalemin dinli, dinsiz, büyük, küçük her ferdi, semavi ve mukaddes kardeşim Muhammed'e mütevâliyen harf-endazlık[72] *etmekten hayâ etmiyorlar. Temin ederim: Muhammed'e atılmak istenilen her sehm-i ta'rîz benim yüreğimi deliyor. Burada çektiğim eziyetlerden çoğu o hayâsızların yazdıkları yüzündendir.*[73]

Âh!.. bana müyesser olmadı, fakat Muhammed'e mübarek olsun. Tevhidi o mesud peygamber ikmâl ve tesis etti. Elbette unutmamışındır: On beş sene evvel Bağdat'tan Basra'ya dönüyordun. Dicle nehrinin Şattülarab'a karîb bir sahilinde medfûn enbiyây-ı Ben-î İsrâîl'den "Üzeyir"in türbesini ziyaret ettin. Orada evvela bir haham Tevrat'tan, sonra bir papaz İncil'den nihayetinde bir imam Kur'an'dan birer sure okudular. Sen, tevhidin bu lâhûtî[74] *manzara-i vahdeti huzurunda mebhût-ı teessür ağlamıştın.*

İşte Allah'ın istediği ve benim yapamadığım şey bu idi. Onu Allah Muhammed'e mukadder ve müyesser buyurmuş. Namını bir kere daha takdis ve tasliye[75] *ederim.*

---

69 Halvetgâh: Tek başına oturup ibadetle vakit geçirilen yer, halvet yeri, gizli olarak görüşülecek yer.

70 İgzâb: Kızdırma, öfkelendirme.

71 Kastedilen kişi David Llyoyd George olup 1916-1922 arasında İngiltere başbakanlığı yapmıştır.

72 Harf-endaz: Dokunaklı, haysiyete ilişen söz söyleyen, söz atan.

73 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 18.

74 Lâhûtî: İlahi.

75 Tasliye: "Sallallahu Aleyhi Vesellem" diyerek dua etmek.

Hıristiyanlık denilen cehennemî bela olmasaydı, dünyanın her tarafı Üzeyir'in türbesine dönecek, hiçbir tarafta ihtilaf-ı edyândan... bu menba-i a'zam-ı şerden mesâib[76] tufanları akmayacaktı.[77]

Yirmi asırlık cerîhâmı[78] kaleminle bir kerede sen deştin. Zararı yok. Ben yine sana dua ve kavim ve dinine temenni-i rehâ[79] ederim. Burada ızdıraplarım pek büyüktür. Yeryüzünün en şeytânî cinayetleri îkâ olunur ve merkez-i arza kundaklar sokulurken, benim namım zikr ve takdis ediliyor da onun için...

Hayır, salîb senin göstermek istediğin gibi benim remz-i şehadetim değil onların pek menfûr ve mürâî[80] bir silah cinayetidir. O ağaca dünya yüzünde çekmedikleri cismimi, fakat gökte her gün, dakika ruhumla beraber asıyorlar.[81]

Ümmetleri munkariz[82] olan peygamberler ne kadar bahtiyardırlar!.. onları burada müteellim edebilecek hadiseler, uzun asırlardan beri, dâr-ı fenâda görüp işitilmiyor. Hepsi huzur-ı sermediye şimdiden kavuşmuşlar. Ebediyeti her zevkiyle yaşıyorlar.

Nâmütenâhîliğin dikenli yollarında çıplak ayaklarla yürüyen ruhum ve cismim, ümmetleri munkariz peygamberlerin haline gıpta ediyor. İnşaallah ben de yakında ümmet-i munkariz bir peygamber olurum.[83]

---

76 Mesâib: Musibetler.

77 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 19.

78 Cerîhâ: Yara.

79 Rehâ: Kurtuluş.

80 Mürâî: İkiyüzlü.

81 Süleyman Nazif Hıristiyanların kullandıkları haçla ilgili burada böyle bir açıklamada bulunurken *İmana Tasallut* isimli eserinde ise şu ifadeleri kullanmaktadır: "Salibe gelince; Hazreti İsa'nın katl ve salb edilememiş olduğu sarahat-i Kur'aniyeden bulunduğu için Hıristiyanlarca temâsil-i şehadet olan salibi tevkîr, Kur'an'ı inkâr olur. İşte küfür addedilmesi bundandır. Yoksa haç şeklindeki her şey memnu' ve nezdinde bulunduran kâfir sayılmaz. Avrupa devletlerinin nişanlarında ve hemen hepsinde haç vardır. Abdülmecit, Abdülaziz, Murat Hamis, Abdülhamit, Mehmet Reşat da dâhil olduğu halde binlerce ve binlerce Müslüman bu haçlı nişanları eyyam-ı resmiyede ve göğüslerinin üstünde taşıdılar. Çünkü bir işten maksat ne ise hüküm ona göredir." bk. Nazif, *İmana Tasallut*, s. 7.

82 Munkariz: Sönen, yıkılan, çöken.

83 Nazif, *Hz. İsa'ya Açık Mektup*, s. 20.

حضرت عیسایه آمین مکتوب

یا نبی الله !..

سکا هم جسم ، هم عقل و ادراکمله خطاب ایتمك ایسترم . کندیمی بیلدیکم ... استغفرالله ، بن هیچ بر زمان کندیمی بیلمه‌دم ؛ حافظهم ضبط وقایع ایتمکه باشلادیغی زمان دیه‌جکدم ... أوت ، حافظهم ضبط وقایع ایتمکه باشلادیغی زمان سنی طانیدم . بك دیندار مسلمان اولان ابویم ، یکرمی سکز پیغمبرك اسملریله برلکده سنك آدیکی‌ده وجدان و ایمانمه حك ایتدیلر . او وقت وجدانمه بوکونکی کبی بیك بر کناهك عذابی ، ایمانمه بیك بر شبهه‌نك اضطرابی بولاشمامشدی . بن سنك نبوتکه ، یعنی انسانلری ضلال ومعاصیدن تبعید ایله خیر و صلاحه سوق ایتمکه الله طرفندن مأمور بولوندیغکه اوزون سنه‌لر عصمتمله ، حرمتمله ، محبتمله ایمان ایتدم .

Risalenin İlk Sayfası